

burde kun bevare nogle Hædersgaver til et mindre Tal af Mænd, der havde en betydelig samfundsgavnlig Produktion bag sig, og saa maaske give nogle enkelte Rejseunderstøttelser til Forfattere eller lejlighedsvis yde Forfattere nogen Hjælp til særlig omfattende og betydningsfulde Arbejder. Men kan dette ikke naas, saa indrømmer jeg, at Ændringsforslaget, som det er stillet, vel er et Fremskridt, fordi de nye Forfattere, som bliver optaget, skal tages op til Behandling igen efter 3 Aars Forløb. Men hvis Optagelsen fremtidig i Modsætning til den tidligere Praksis skal bero paa en Flertalsafgørelse indenfor Finansudvalget, vil den falde ret vilkaarlig ud.

Som jeg bebudede ved anden Behandling, har jeg derfor fundet Anledning til atter at stille Ændringsforslag, nemlig Ændringsforslag Nr. 606 om at stryge Forfatteren Bergstedts Navn paa Listen over de Forfattere, der ved denne Bevilling faar den danske Rigsdags blaa Stempel som værende blandt de ypperste. Jeg skal om denne Sag henvisse til min Omtale af samme Sag ved Finanslovens anden Behandling. De af det høje Tings Medlemmer, der har villet gøre sig bekendt med Forfatterens Produktion for derigennem at faa Besked om, hvad det er, Rigsdagen har været med til at sige god for, har haft Lejlighed dertil, saa nu tages der ikke Stilling i Blinde. Men den Afstemning, vi her staar overfor, vil komme til at dreje sig om noget mere, end om denne Forfatter skal have Understøttelse eller ej. Det er en Afstemning om, hvorvidt den Opfattelse, som jeg efter Udtalelser, der er faldet her ved anden Behandling, vil kalde den Rode-Bent Holstein'ske, har Tingets Tilslutning og Tingets Billigelse. Thi den Opfattelse, som de to ærede Medlemmer ifølge deres Udtalelser nærer, er jo følgende: Spørgsmaalet er, om en Forfatter har Talent eller ikke, og saa er det ligegyldigt, hvorvidt han bruger dette Talent; naar blot det, han laver, er gjort tilstrækkelig talentfuldt, er det ligegyldigt, om hans Produktion samfundsmæssigt set er afgjort skadelig, om hans Bøger er nedbrydende for Moral og Sædelighed og saa gudsbespottelige, at selv Professor Vilhelm Andersen i sin Erklæring maa erkende, at hans Produktion med Rette maa siges at forarge alle kirke- og kristeligt sindede Mennesker, uden at hans Haan kan siges at skyldes nogen personlig religiøs Erfaring. Det er en haard Dom, Professoren der fælder over den paagældende Forfatter. Men han slut-

ter jo med at mene, at hans Yndling har Talent; overfor dette maa alt andet vige! Men modsat denne, som jeg vil kalde den Rode-Holstein'ske Opfattelse, staar vor Opfattelse, idet vi først og fremmest spørger, om Talentet bruges i det godes og det ædles Tjeneste, først spørger om, hvorvidt vedkommendes Produktion vil fremhjelpe en sund og stærk moralsk Slægt, om den løfter Ungdommens Blik mod høje Maal, eller den forherliger Egoisme og Nydelser af den laveste Art og kun har Haan og Spot tilovers for det, som er mangfoldige Mennesker dyrebarest.

Vor tidligere Kollega i dette Ting, Professor ved Københavns Universitet, Dr. juris Aksel Møller, har i „Berlingske Tidende“ for ganske kort Tid siden skrevet en efter min Opfattelse ganske udmærket Artikel om Forfatterunderstøttelser og Aandsfrihed. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere nogle enkelte Linier af denne Artikel. Han skriver bl. a.: „Men Staten bør lige saa lidt som vi andre anerkende Frasen: Kunsten for Kunstens egen Skyld. Vil en Forfatter eller en Kunstner misbruge sit med Rette eller Urette opreklamerede Talent til at søge at forgifte de Grundværdier, hvorpaa et sundt Samfundsliv hviler, til Fordel for en degenereret og samfundstjendtlig Moralopfattelse, er det et billigt Forlangende, at han gør det *paa sin egen Bekostning*. Der er saa vist haardt Brug for Skatteydernes Penge til andre og nyttigere Formaal, og Staten bør ikke hjælpe til med at forfalske de moralske Værdier i Folket. Her er saamænd det private Initiativ tilstrækkelig virksomt.“ Og lidt senere siger han: „Lad os være fri for at faa Slagordet „Frihed for Løke saavel som for Thor“ afløst af Dogmet „Statsunderstøttelse til Løke saa vel som til Thor“. Vel skal og bør man være liberal og alsidig paa Aandslivets Omraade, men at understøtte f. Eks. Bolsheviklitteratur eller „Pakkasemalerier“ eller Blasfemier paa Finansloven vilde dog mere tyde paa Aandssvaghed end paa Aandsfrihed.“

Jeg er vis paa, at det store Flertal af Befolkningen vil være enigt i den Opfattelse, Professor Møller her gør gældende, og jeg er ogsaa overbevist om, at mange her i Rigsdagen vil være det. Som Sagen har udviklet sig, mener jeg derfor, at den Afstemning, der her skal foretages, er af principiel Art og derfor er af meget stor Interesse. Jeg tillader mig at anbefale ærede Medlemmer at stemme for det